

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การปรับเปลี่ยนขององค์กรชุมชนอันเป็นผลมาจากการแทรกแซงจากภายนอก		
ชื่อผู้เขียน	นางยุพิน บัวคอม		
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ		
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์			
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ	เปลี่ยนผดุง	ประธานกรรมการ
	อาจารย์วิสุทธิ	วานิช	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร.พศิน	แดงจวง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนขององค์กรชุมชนอันเป็นผลมาจากการแทรกแซงจากภายนอก ตลอดจนปัจจัย เงื่อนไข กลไกที่เกี่ยวข้อง การวิจัยครั้งนี้ทำในพื้นที่หมู่บ้าน ก้างหงส์ ตำบลบ้านเป้า อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ วิธีการวิจัยเป็นแบบเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์และการสังเกต แหล่งผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้นำชุมชน ผู้นำองค์กรสมาชิกขององค์กรเหมืองฝาย หมอวัดวัด หมอชาวบ้าน กลุ่มหนุ่มสาว กลุ่มฌาปนกิจศพ กลุ่มแลกเปลี่ยนแรงงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

องค์กรดั้งเดิมของชุมชนก่อนถูกแทรกแซงจากภายนอก เป็นการรวมตัวของคนในชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม เป็นการรวมกลุ่มตามธรรมชาติในลักษณะการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน การดำเนินงานขององค์กรไม่สลับซับซ้อน กฎกติกาที่มีทั้งที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่ได้เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรที่สมาชิกขององค์กรร่วมกันกำหนดขึ้น ซึ่งสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการตัดสินใจและเน้นการระดมทุนภายในองค์กรเป็นสำคัญ

หลังจากองค์กรดั้งเดิมถูกแทรกแซงจากภายนอก องค์กรได้ปรับเปลี่ยนไปในลักษณะการมีส่วนร่วมและการช่วยเหลือพึ่งพาตนเองลดน้อยลงและจะไปพึ่งพิงราชการมากขึ้น กฎกติกาขององค์กรจะเน้นลายลักษณ์อักษรเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะหน่วยงานที่เข้าไปแทรกแซงในชุมชนจะเป็นผู้กำหนดกติกาให้องค์กรชุมชน การดำเนินงานมีความสลับซับซ้อนและเป็นทางการมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันองค์กรได้ถูกลดบทบาทลงและรัฐได้เข้าไปทำหน้าที่แทน ทำให้องค์กรมีการพึ่งพาภายนอกมากขึ้น

ปัจจัยที่ส่งผลทำให้องค์กรชุมชนเกิดการปรับเปลี่ยน คือ การเข้าแทรกแซง โดยหน่วยงานของรัฐและเอกชน การที่สมาชิกองค์กรได้มีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกและการได้รับข่าวสารข้อมูลโดยมีเงื่อนไขที่สำคัญคือ การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภายนอก การมีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ โดยมีผู้นำ สมาชิกขององค์กรและนักพัฒนาเป็นกลไกสำคัญ